

DOSSIER Fokkerijorganisaties in de melkveehouderij

Vertegenwoordigers van vier fokkerijorganisaties reflecteren over de Vlaamse melkveehouderij. Wat zijn de belangrijkste evoluties de voorbije jaren? Hoe zit het met de kwaliteit van de melkkoeien? Hoe staat de melkveehouder tegenover fokkerij? Hoe

kan fokkerij bijdragen tot een betere rentabiliteit? En wat mogen we nog verwachten in de toekomst? In dit dossier proberen we een antwoord te geven op al deze vragen.



GENETICA EN MANAGEMENT GAAN SAMEN

World Wide Sires (WWS) is wereldwijd een van de grootste fokkerijorganisaties en overkoepelt drie grote Noord-Amerikaanse KI-coöperaties. Hoe kijkt WWS aan tegen de ontwikkelingen in de Vlaamse melkveehouderij? We laten paringsadviseur Eddy Tierens en manager Bart Soetebier aan het woord. – *Luc Van Dijck*

De Vlaamse melkveehouderij kan zich meten met de rest van de wereld. “We hebben heel gespecialiseerde bedrijven, al zijn toch ook nog veel bedrijven gemengd”, zegt paringsadviseur Eddy Tierens van WWS. “We zien topbedrijven en bedrijven met nog ruimte voor verbetering. Dat is ook het geval voor de fokkerij. Er zijn nog heel wat bedrijven met eigen dekstieren. Maar die helpen de genetische aanleg niet vooruit.”

Meer melk

Met de ontwikkelingen in de melkveehouderij zoals het wegvallen van het quotum en de grotere volatilititeit in de melkprijs met daarbovenop een recente slechte periode, zijn de melkveehouders anders gaan kijken naar fokkerij. “De veehouders vragen meer dan ooit melkstieren. Ze willen meer kilogrammen melk produceren met een maximale hoeveelheid kilogrammen vet en eiwit. De Vlaamse productie zit nog niet op het niveau van andere landen zoals Nederland en Amerika. Fokken op langleefbaarheid is goed,

maar oud worden is geen doel op zich. Wat finaal telt, is niet de levensduur maar wel de levensproductie.”

Hoogproductieve koeien zijn niet per definitie ongezonder. “Wel vraagt een hoogproductieve koe een gespecialiseerd management”, vult manager Bart Soetebier aan. Dit vergt uiteraard ook veel van onze melkveehouders. Het is hard studeren om alles te kunnen volgen. Niemand kan specialist zijn in alles, ook een veehouder niet. Daarom moet hij zich door vakmensen laten bijstaan.

Er was voorheen een probleem met de vruchtbaarheid van hoogproductieve koeien. Maar de laatste jaren hebben we die trend kunnen keren, omdat we de parameters die daarop betrekking hebben, meegenomen hebben in het fokprogramma. Anderzijds kunnen we nog vooruitgang boeken op het vlak van tochtwaarneming en insemineren.”

Meer dan sperma verkopen

“Wij willen de veehouder op een integere manier begeleiden naar het hogere



Manager Bart Soetebier van WWS en paringsadviseur Eddy Tierens: “Onze raad aan de veehouders is: gebruik die genetica die op jouw bedrijf en onder jouw management winstgevend is.”

niveau”, gaat Bart Soetebier verder. “Veevermeerdering is niet moeilijk, maar waar het om draait, is veeverbetering, namelijk de zwakke punten verbeteren. We hebben al een hele weg afgelegd: de koeien van 20 jaar geleden zijn totaal verschillend van de koeien van vandaag. Fokkerij is een wezenlijk onderdeel van



SSI Supersire Miri, een dochter van de stier Supersire, is de voormalige nummer 1-indexkoe in de VS en moeder van talrijke topstieren zoals Miller P, Flagship, Jedi en Jett.

het totale management. De veehouder moet een plan hebben waar hij naartoe wil. Hij moet zelf een paar grote lijnen uitzetten, liefst in overleg met de adviseur. Wat vind ik het belangrijkste? Waar moet ik aan werken? Wat heb ik vandaag en waar wil ik naartoe? Via welke stappen? En tegen welke prijs? De meerwaarde van fokkerij moet duidelijk zichtbaar zijn. Fokkerij is geen eindstation. Je moet je veestapel versterken van generatie op generatie. Dat moet je zien in betere scores voor die kenmerken die je wil verbeteren. De Holsteinfokkerij is een wereldgebeuren, maar 99% is te herleiden tot Amerikaanse koefamilies. We staan met onze stieren in de top van de rankings. We hebben nu acht van onze stieren in de top 10 TPI (*Total Performance Index*). Maar WWS moet meer bieden dan goede stieren. Het gaat ook over dienstverlening en vertrouwen en in de extra's die we brengen." WWS biedt twee soorten van advisering. Eddy Tierens: "De basis is een advies dat gebaseerd is louter op de afstamming aan de hand van de pedigrees. We kijken daarbij standaard naar inteelt, erfelijke gebreken, melksnelheid en karakter. Een stap verder is de advisering op basis van de analyse van de sterkten en zwakten van ieder dier. We screenen dan zowel de gekalfde vaarzen als de oudere koeien en de stierbare pinken. Het resultaat is een advies dat de veestapel op een

aantal gedefinieerde zwakkere punten corrigeert. Onze raad aan de veehouder is om die genetica te gebruiken die op zijn bedrijf winstgevend is, onder zijn management en onder zijn systeem. Zo is het interessant om met de meest productieve en winstgevende koeien van de stal verder te fokken, zelfs al hebben deze een lager genetisch profiel dan dat van de jonge vaarzen."

Vooruitgang

Rundveeselectie gaat traag maar aan de andere kant kan je voor sommige kenmerken op één generatie al een mooi resultaat zien. *Genomics* en gesekst sperma helpen de genetica op een accurate manier vooruit. "De sterkte van WWS ligt in het feit dat wij een grote fokkerijorganisatie zijn, met een bredere basis van testen, een grotere referentiepopulatie en daardoor een grotere betrouwbaarheid", aldus Bart Soetebier.

Het belang van genetica wordt nog vaak onderschat. "Maar vergelijk maar eens de vijf beste en de vijf slechtste koeien in een stal. Die leven onder dezelfde omstandigheden, zitten in dezelfde stal, krijgen dezelfde verzorging en hetzelfde voeder. En toch zie je grote verschillen in bijvoorbeeld productie, gehalten, vruchtbaarheid of celgetal, voerefficiëntie ... En die zijn het resultaat van genetica", besluit Eddy Tierens. ■

W e starten met de visie van Bas Engelen van KI-Samen op de ontwikkelingen in de melkveehouderij. "De rentabiliteit bepaalt de vooruitgang. Als er geen geld verdiend wordt, is er geen ontwikkeling en ook geen vooruitgang. Bedrijven moeten noodgedwongen aan schaalvergroting doen omdat er zo weinig verdiend wordt. Wie werkt en produceert moet daarvoor beloond worden. Maar de kosten en de grondprijzen stijgen terwijl de opbrengsten niet volgen. De schaalvergroting heeft een aantal problemen teweeggebracht. Bedrijven worden te groot als 'familiebedrijf' en de emotionele betrokkenheid met bedrijf en vee verandert. Dat heeft een weerslag op hoe de bedrijven met hun dieren omgaan. Bedrijfsovername wordt een moeilijke zaak. De investering is te groot geworden. We moeten een ander financieringssysteem uitdenken."

Filosofie

De Belgische melkveehouder heeft meer naar de koeien gekeken dan naar de indexen. "En dat is een goede zaak", zegt Kristoff De Muynck. "Welke koe wil de melkveehouder in zijn stal? Hij wil koeien die hun kost verdienen. Maar evengoed koeien met een goed karakter. Koeien die altijd moeilijk doen, moeten het eerst opgeruimd worden. Koeien moeten handelbaar zijn in de melkput. Het komt erop aan met plezier te melken. Koeien die allang in de stal lopen, die bewezen



Kristoff De Muynck en Bas Engelen van KI Samen: "Fokkerij en management gaan hand in hand. Veehouders melken vaak evenveel met minder koeien. Omdat de koeien meer plaats krijgen in de stal, meer plaats aan het voederhek, meer rust, meer ruimte en lucht en meer voeder."



Een dochtergroep van You Tube Floyd zoals die te zien was tijdens de Belevingsdagen van KI Samen, vorige zomer in Grashoek (NL). Alle koeien zijn afkomstig van het Melkveebedrijf Grashoek.

FOKKERIJ: WAT TELT NU ÉCHT?

Recent werd de berekening van de fokwaarden aangepast. Deze worden nu berekend op vijf lijsten in plaats van drie. Het resultaat is dat KI Samen-stieren opmerkelijk gestegen zijn in de lijst. Dat weerspiegelt de visie van KI Samen: dat de koeien probleemloos ouder worden. Wij spraken met directeur Bas Engelen en verantwoordelijke voor België Kristoff De Muynck. – *Luc Van Dijck*

hebben dat ze het kunnen in jouw bedrijfssysteem, daar moet je mee verder fokken. En onze raad is om de oude koeien te insemineren met een pinkstier voor een gemakkelijke niet zware risicoloze kalving.”

Bas Engelen gaat dieper in op de filosofie van KI-Samen. “Wij kijken hoe de koeien presteren bij het ouder worden. Wij selecteren op balans in de koeien en die koeien blijven probleemloos langer lopen. Dat is een goed punt want koeien opruimen doet niemand voor zijn plezier. Wij staren ons niet blind op wat de koe doet na één lactatie, noch op de fokwaarde volgens *genomics*. Onze fokkerij is gebaseerd op het feit dat de koeien probleemloos ouder worden. Wij hebben een pak stieren waarvan tussen 30 en 50% van de dochters nog productief zijn na vijf lactaties. Gemiddeld ligt dat cijfer rond 28%

.....

Fokkerij is selectie. Wat je niet wil, selecteer je weg.

.....

van de stieren die in Nederland getest worden. Nu voor de berekening van de fokwaarden ook niet alleen de eerste drie maar ook de vierde en vijfde lactatie meegewogen worden, stijgen de stieren van KI Samen opmerkelijk in de rangschikking. We zien ook dat veelgebruikte stiervaders op basis van deze nieuwe berekening een stap achteruit moeten zetten.”

De ideale koe

“Fokkerij is selectie. Wat je niet wil, selecteer je weg. Zo kunnen we ‘bouwen’

aan de ideale koe, op basis van meetbare kenmerken. Die koe moet goed in het skelet gebouwd zijn. Die koe moet diep en breed zijn, met een breed kruis en een brede uier. Zij moet goed in balans zijn en met goede verhoudingen. Met een goede heup- en bekkenbreedte en met een goede voorhand staat de koe vanzelf stabiel. De draaier moet goed op zijn plaats zitten en er moeten vier goede benen onder staan. Hoe beter een koe stapt, hoe gezonder oud ze wordt. Een koe waarbij alle onderdelen goed ‘afgesteld’ zijn, vraagt amper onderhoud. Zo een koe scoort bij een goed management – voeding is net zo belangrijk – ook goed voor uiergezondheid en vruchtbaarheid. Wij werken daar naartoe met stieren waarvan de dochters in de derde lactatie een lager celgetal hebben dan bij de eerste lactatie. Die vinden wij bij koefami-

lies met een laag celgetal. In Amerika hebben de fokkerijorganisaties al flink geselecteerd op productie. Daar plukken wij ook de vruchten van. Met dat verschil dat wij in Europa minder focussen op consumptiemelk maar meer selecteren op vet en eiwit voor de melkverwerking. Voor meer melk moet je extra energie voeren, maar hogere percentages vet en eiwit produceert de koe bijna met dezelfde moeite. Dat is winst want een paar cent per kg melk maakt een heel verschil. En wat telt is toch wat de boer eraan overhoudt. Al deze elementen vinden we overigens in het neutrale adviesprogramma 'aAa', dat wereldwijd steeds meer gebruikt wordt."

Grashoek

In de stallen in Grashoek kunnen de veehouders de fokstieren en de veestapel met 520 koeien bezoeken. "Dat is de wens van veel veehouders, dat zij achter de index de fokstier kunnen zien. Boeren zouden nogal eens kunnen schrikken mochten ze de stieren die ze gebruiken in het echt zien. Ze zouden snel van gedacht veranderen." KI Samen staat dicht bij de praktijk. "Onze sterkte is onze goede relatie met de melkveehouders, onze betrokkenheid bij de boeren en onze praktische benadering. We overleggen steeds over de beste koppelingen in functie van wat de veehouder wil. Daarnaast appreciëren de veehouders onze service. Wij zien dat veel jonge overnemers of opvolgers in spe gaan shoppen bij verschillende KI's. Zij willen zich manifesteren en experimenteren graag. Vaak zien we dat ze naar ons terugkeren... als ze het zelf moeten betalen. Dat betekent dat we qua prijs-kwaliteit goed zitten."

Toekomst

"Genomics kunnen waardevol zijn maar zullen zich nog meer moeten bewijzen. Maar nu komt men volgens mij te vroeg met zogenaamde zekerheden. Het bewijs daarvan is dat de indexen te vaak moeten bijgesteld worden. De melkveehouderij heeft het moeilijk maar zal wel een uitweg vinden. Boeren zijn zeer creatief. Graag boer zijn is vaak bepalend voor het resultaat", besluit Bas Engelen. ■



FOKDOEL BEPALEN IS BASIS

De klanten van fokkerijorganisatie Alta zijn de gemiddelde tot grotere bedrijven die vooruit willen en die openstaan voor vernieuwing. Wij spraken met vertegenwoordiger Johan Wynants en fokkerijadviseur Patrick Thienpondt. – Luc Van Dijck

De grote schommelingen in de melkprijs zijn een nieuw gegeven voor de melkveehouder. "De gevolgen voor de rentabiliteit zijn duidelijk", zegt Johan Wynants van Alta. "De grootste verliezen worden immers gemaakt in een relatief korte periode van lage melkprijzen. De grootste winsten worden ook gemaakt in een relatief korte periode van hoge melkprijzen. Bij hoge melkprijzen moeten we mee zijn. Bij een hoge

melkprijs moeten we maximaal kunnen produceren. In dit plaatje past de aandacht van de melkveehouder voor het genetisch potentieel van zijn veestapel." Veehouders mogen best nog wat meer aandacht schenken aan fokkerij, maar naast de genetica is het management van groot belang. Patrick Thienpondt: "Want op goed gemanagede bedrijven komt de betere genetische aanleg nog meer tot uiting. Het verschil in geneti-



© LUNANOLLI

Een dochter van AltaOAK. Deze topstier heeft een aparte bloedvoering (Niagra x Leif) en laat een breed gebruik toe op koeien die productie en kracht nodig hebben. AltaOAK-dochters zijn sterke melkkoeien met uitstekende gezondheidskenmerken.

sche aanleg wordt nog groter dan wat je op basis van de fokwaarde zou verwachten. Waar we volgens mij ook nog kunnen verbeteren, is een meer consequente toepassing van protocollen, bijvoorbeeld bij droogzetten, klauwverzorging of tochtwaarneming. We moeten meer planmatig te werk gaan en iets meer discipline aan de dag leggen. De koeien zijn vaak al een paar liters gezakt voor de veehouder ingrijpt. De bedrijven moeten technisch goed blijven draaien. We mogen in slechte tijden niet besparen op het rantsoen ook al is dat 'duur'. De productie moet hoog blijven. Want de vaste kosten blijven gelijk en wegen zwaar door, zeker voor wie geïnvesteerd heeft."

Fokdoel vastleggen

De Amerikaanse TPI-fokwaarde wordt voor 46% bepaald door productie, voor 26% door exterieur en voor 28% door gezondheid. "Bij Alta geven wij deze drie blokken 'productie-exterieur-gezondheid' een andere weging naargelang het specifieke fokdoel van ieder

bedrijf", zegt Patrick. "Dat fokdoel opstellen is het basiswerk. We polsen bij de veehouder wat hij zelf het belangrijkste vindt. Wat wil hij verbeteren aan zijn koeien? Welke richting wil hij uit? Hierbij brengen we ook onze eigen bevindingen in. Op basis van dit 'huiswerk' laten we de computer een eerste stierselectie doen.

Die selectie verfijnen we dan verder. Welke stieren kunnen het best bijdragen tot het fokdoel? Wat is het genetisch profiel en wat is de te verwachten vooruitgang? Dat is het moeilijkste: de goede stieren selecteren die het toekomstbeeld van de veehouder kunnen invullen. We laten ons niet verblinden door fokstieren met klinkende namen. Stieren zijn er genoeg; maar de ene stier past beter bij een bedrijf dan de andere." Alta biedt de topbedrijven ook aan om deel te nemen aan het Advantage-fokprogramma. De partnerbedrijven kunnen beschikken over de best beschikbare genetica die de hoogste genetische vooruitgang brengt in functie van hun fokdoel. Deze partnerbedrijven kunnen stieren gebruiken die nog niet voor iedereen beschikbaar zijn.

Langleefbaarheid

Veel melk produceren blijft de grote uitdaging. Hogere producties kunnen de rentabiliteit opkrikken. Het exterieur wordt niet verwaarloosd en blijft op niveau om de koe probleemloos te laten produceren, maar topexterieur is niet het streefdoel. Alta hecht veel belang aan langleefbaarheid (PL of *productive life*) en gezondheid. Johan Wynants geeft het voorbeeld van een Amerikaans bedrijf met 1900 koeien. De groep met de hoogste genetische aanleg voor PL telde 284 vaarzen, de groep met de laagste genetische aanleg voor dit kenmerk telde 150 vaarzen. De vaarzen in de eerste groep hadden een productieve levensduur van 5,5 maanden boven het gemiddelde, terwijl de vaarzen in de laagste groep 0,8 maanden boven het gemiddelde scoorden. Een verschil van bijna vijf maanden! Komt daarbij dat de groep dieren met de laagste levensduur in verhouding vijf keer meer een gezondheidsprobleem hadden dan de groep met de hoogste levensduur. Die langere levensduur betekent dus niet alleen dat de koeien langer meegaan, maar ook dat ze gezonder zijn! De veehouder wint dus twee keer. PL neemt ook andere positieve gezondheidskenmerken mee. Bijkomend moet de veehouder minder jongvee aanhouden en kan hij op de koeien waarmee hij niet verder wil fokken een kruisingstier zetten.

My female index

Voor de selectie van de vaarzen met het hoogste genetisch potentieel werkt Alta volgens *my female index*. Hierbij gebeurt de ranking van de vaarzen op basis van afstamming. DNA-bepaling is preciezer maar veel duurder. "Onze rangschikking sluit nauw aan bij die volgens DNA-typing. Het fenotype telt ook mee: je houdt toch geen genetisch topkalf dat bijvoorbeeld al een paar keer ziek is geweest of dat gewoon slecht groeit ...", aldus Patrick Thienpondt.

Kenmerken die vroeger niet problematisch waren, werden toen niet meegenomen in de selectie van het Holsteinras. De focus op productie gaf onbedoeld bijwerkingen zoals een daling van de dochtervruchtbaarheid. "Vandaag wordt wel geselecteerd op dochtervruchtbaarheid. We zien nu al dat daar een flinke vooruitgang wordt geboekt. We zijn ervan overtuigd dat we niet naar andere rassen moeten grijpen om het Holsteinras te verbeteren."



© LUC VAN DIJCK

Johan Wynants en Patrick Thienpondt van Alta: "Koeien die langer meegaan zijn ook gezonder. De veehouder wint dus twee keer."

Missie

De diensten van Alta aan de veehouder gaan verder dan alleen maar sperma verkopen. Alta gaat voor langetermijnrelaties met de klanten en wil toegevoegde waarde creëren en werken aan de winstgevendheid van de veestapel. Zo biedt Alta diverse managementpakketten aan volgens de behoeften en de mogelijkheden van de veehouder. "Maar het zijn de resultaten die tellen. Daar worden wij op afgerekend", besluit Johan Wynants. ■



Het nieuwste boegbeeld van CRV
Weelder Esperanto is de hoogste stier
wereldwijd op NVI. Hij heeft het ideale
genetische pakket dat bij elke veehouder
in Vlaanderen past.

DE MELKVEEFOKKERIJ IN BEWEGING

Foktechnisch specialist Eric Lievens van CRV weet wat er leeft op de Vlaamse melkveebedrijven en volgt de fokkerij op de voet. Hij reist door Europa op zoek naar beloftevolle kalveren voor het fokprogramma van CRV. Wat is zijn visie op de ontwikkelingen in de melkveehouderij? – *Luc Van Dijck*

We zien een sterke stijging van de productie per koe. Dat is zowel het resultaat van een beter management als van koeien met een uitgesproken betere genetische aanleg voor melk. De opheffing van de productiebeperking heeft de rem op veel bedrijven afgezet. Grotere bedrijven hebben minder tijd om aan iedere individuele koe de nodige aandacht te geven. Zij lossen dat probleem op door hulpmiddelen te gebruiken om de veestapel te managen. Sensortechnologie voor koeherkenning en bronstdetectie bieden hier veel moge-

lijkheden. CRV is een partner voor de melkveehouder om zo veel mogelijk gegevens te koppelen waardoor hij de veestapel van nabij kan opvolgen. "We willen bestaande programma's slim verbinden. Dit vermindert de werklast

.....
Fokkerij, dat is kiezen voor topgenetica en niet voor afdankertjes.
.....

voor de veehouder die maar eenmaal zijn data moet invoeren. De betrokkenheid van onze medewerkers bij het management en de meer integrale taakvervulling heeft aanleiding gegeven tot een naamsverandering. We noemen onze CRV-vertegenwoordigers nu veestapeladviseurs, die mee het management van de veestapel opvolgen. Dat gaat ruimer dan genetica. Met andere woorden, CRV doet ook veel meer dan sperma leveren", zegt Eric Lievens. "Gemiddeld worden de bedrijven groter. Maar er zijn nog bedrijven met een paar

tientallen koeien. Een bedrijf van 200 koeien dat nog wil doorgroeien vraagt een andere aanpak dan een van 30 koeien. Het is de taak van CRV als coöperatie om voor iedere veehouder klaar te staan. We moeten ons instellen op het niveau van de klant. We zijn er ook voor de kleine veehouders. Het zijn trouwe en loyale klanten die we blijven koesteren.”

Consequente selectie

“De Holsteinkoe is de voorbije 10 tot 15 jaar extreem veranderd. Als ik het nu eens heel negatief mag uitdrukken, mensen van buiten de landbouw zagen de Holstein als een ‘wegwerpkoel’, te extreem en niet langleefbaar. Maar de koe van vandaag ziet er totaal anders uit. Zij is bespierder, robuuster, sterker en heeft meer conditie. We gaan steeds meer naar een zorgeloze, efficiënte koe die veel melk geeft. Zonder quotum komt productie terug op nummer één in de fokdoelen. CRV onderkent het belang van de gehalten vet en eiwit. We zitten in Vlaanderen bij de wereldtop voor kg vet en eiwit. Voor de selectie gebruiken we wereldwijde genen. Er kwamen fokwaarden beschikbaar voor managementkenmerken zoals vruchtbaarheid, uiergezondheid en robotgeschiktheid. Dat zijn kenmerken met een relatief lagere erfelijkheidsgraad maar met een grote spreiding. We hebben daarop geselecteerd. Vandaag zien we het resultaat van een consequente selectie van de stieren met de hoogste fokwaarden hiervoor. Dat heeft geleid tot koeien die langer meegaan. Hierbij nog een weetje over klauwgezondheid. Klauwen spelen een belangrijke rol in langleefbaarheid. We hebben bij CRV een eigen programma om betrouwbare cijfers te krijgen over de klauwgezondheid van een veestapel. In onze inschatting van de weerstand tegen klauwaandoeningen gebruiken wij de data die klauwverzorgers en veehouders ons aanleveren. Op dat vlak hebben we een voorsprong tegenover Noord-Amerika waar geen klauwscores worden meegenomen en waar overigens de benen alleen op stand beoordeeld worden”, aldus foktechnisch specialist Eric Lievens.

Melkaanleg

“Zoals ik zei staat melkaanleg vandaag op nummer één op de lijst waarover een koe moet beschikken. Hier wil CRV nog progressie maken. Van 28.000 kg willen we naar 40.000 kg melk gaan als levens-

productie bij afvoer. Dat is één lactatie meer van koeien met 10.000 tot 12.000 kg. Vandaag zitten we aan drie lactaties. Voor een Holstein is 40.000 kg melk haalbaar.” Staat er dan echt geen maximum op? “Ik denk het niet. Bedrijven met gemiddeld 12.000 kg hebben koeien van 9000 en koeien van 15.000 kg melk. Die koeien leven onder dezelfde omstandigheden, lopen in dezelfde stal, worden door dezelfde machine gemolken en eten hetzelfde rantsoen. Die van 15.000 zal wel meer vreten. Wat gaat die veehouder doen? Hij zal met de beste koe verder werken en die koppelen met de juiste stier. Fokkerij en management gaan hand in hand en maken het mogelijk dat de melkproductie stijgt en dat tegelijk ook de koeien gezond blijven.”



Foktechnisch specialist Eric Lievens van CRV: “Via DNA-analyse krijgt de veehouder de erfelijke aanleg van zijn kalveren in beeld en kan hij scherper selecteren.”

Merkerselectie van vaarskalveren

“De merkertechnologie is zo goedkoop geworden dat het een soort basisproduct is geworden. De merkerselectie van de kalveren slaat goed aan. Via het onderzoek van een haarstaal ken je de capaciteiten van het dier. Zo kan je beslissen om geen tijd en geld te steken in de opfok van een vaars, als uit haar merkers blijkt dat dat dier een vrij grote kans heeft op slechte vruchtbaarheid, op een taai melksnelheid of op een slechte uiergezondheid. Zo’n test kost maximaal 30 euro. De betrouwbaarheid ligt op 65%.

Je hebt dus ook 35% kans dat het dier nog ‘meevalt’, maar een topper zal het nooit worden. Het is revolutionair dat dit nu voor iedereen is weggelegd en een standaardprocedure wordt wanneer een vaarskalf geboren wordt.”

Witblauw

Eric vervolgt: “Koeien waarvan je geen nafok meer wenst maar die je wegens hun hoge productie nog wil blijven melken, kan je insemineren met Belgisch witblauw. Een vaarskalf brengt vandaag 200 euro op en een stierkalf 300. Dat compenseert voor een deel de minderopbrengst van die koe. Vandaag wordt 27% van de melkkoeien geïnsemineerd met witblauw sperma. Er zijn bedrijven die nooit witblauw gebruiken, andere tot 50%. Dat hangt af van het vervangingspercentage en van het al dan niet gebruik maken van gesekest sperma. Hoe meer gesekest sperma, hoe meer witblauw gebruikt wordt. Het is meer een conceptmatige, berekende fokkerij waar we naartoe gaan.”

Toekomst

“In de nabije toekomst gaan we naar meer applicaties om snel de gewenste informatie over een dier te consulteren en om snel een gedegen beslissing te kunnen nemen. Daarnaast zetten we als CRV in om nog meer over voerefficiëntie te weten te komen. Grond blijft schaars en aangekocht voeder zal niet goedkoper worden. Als we zien dat de dochters van een bepaalde stier dezelfde productie noteren maar met minder voeder, dan gaat dit voor een hele veestapel over veel geld. Een ten slotte verwacht ik over enkele jaren ook nog bijkomende fokwaarden over metabolische aandoeningen. De fascinatie voor de buitenkant van een koe blijft, maar over de verschillen in wat er binnenin de koe gebeurt, daar gaan we de komende tijd nog veel wijzer in worden.” ■